

IN DE SCHIJNWERPER

Katy Koning en Niels van Lieshout: 'Een aap hoeft niet snel aan de antibiotica'

Katy Koning (40) en Niels van Lieshout (35) wonen met hun dochter Lotte (6) op Burg. Ferfstraat 9. Katy heeft hen als gezin aangemeld vanwege hun bijzondere beroepen en om uitleg te geven over de fysieke beperking die Lotte heeft. Naast kat Boris en vier kippen hebben ze ook zeven wandelende takken.

Niels, wat doe jij voor werk?

Ik ben muskusrattenbestrijder bij het Waterschap. Mijn werkgebied ligt tussen Amsterdam en Haarlem. Ik ken daar iedere sloot. Het afgelopen jaar heb ik slechts veertig muskusratten gevangen, wat vrij weinig is. In tegenstelling tot bruine ratten die alles eten en meer bij mensen leven, eet de muskusrat alleen maar planten. Ze noemen hem ook wel een waterkoning. Ze komen alleen maar in water voor en graven in oevers en dijken. Je moet ze daarom echt bestrijden. Ik doe dat nu vijf jaar. Daarvoor werkte ik in Artis. Ik heb mensapen 'gehad', olifanten, giraffen, leeuwen en op het laatst voornamelijk het aquarium. Ik kreeg het minder naar mijn zin en net als mijn schoonvader ben ik dit werk gaan doen. Ik zou niet meer terug willen. Je bent de hele dag in de natuur. Ik werk vaak alleen. In het weekend ben ik vrij en dat is ook zeker een voordeel.

En wat doe jij, Katy?

Ik werk al eenentwintig jaar in Artis. Zo heb ik Niels ook leren kennen. Naast mij wonen er in Westzaan trouwens nog vier Artismedewerkers. Ik werk ook bij de grote zoogdieren, vrijwel altijd bij de chimpansees, mandrillen en kleine panda's. Ik wil daar niet weg, want ik ken die mensapen al zo lang. Ik vind ze heel erg leuk. Ik kan goed met ze werken en veel bij ze doen. Sommige oudere dieren hebben problemen met hun gezondheid. Ik heb ze zodanig getraind dat ze vrijwillig hun arm door het hek steken om hun bloeddruk te meten of om te verdoven. Vroeger ging je nog wel het hok in, maar een chimpansee vrouw van vijftig kilo is ongeveer zeven keer sterker dan een mens. Margot is 50+,

oud, krom en kalend, maar die hangt nog steeds aan een arm hoog in het verblijf. Daar wil ik geen ruzie mee. Omdat chimpansees erg op mensen lijken krijg je echt een vertrouwensband met ze. Je snapt elkaar. Ze zijn heel erg slim. Je kunt ze goed bezighouden met puzzels. Als ze veel herrie maken dan is dat omdat er eten komt of omdat ze gaan vechten. Elke dag is er wel een 'discussie'. Soms gaat dat er echt heftig aan toe. Er ligt weleens een oor doormidden. Maar het mooie is dat ze ook snel herstellen. Mensen moeten al snel naar een dokter of aan de antibiotica. Alleen bij botbreuken of zo moet je ze verdoven, maar zo ver komt het vaak niet. Tijdens corona merkten we dat de dieren de reuring om hen heen gingen missen. Voor hen is Artis net zo goed apies kijken als voor ons. Bouwvakkers met spullen, raar uitgedoste mensen; ze kijken naar mensen net zoals wij doen als we op een terrasje zitten.

Lotte, waar zit jij op school?

Op De Koosduiker, in groep twee bij juf Petra. Ik kan niet goed uitleggen wat ik heb, maar ik loop met een spalk. Als ik die niet omheb loop ik een beetje raar. Mama moet maar vertellen hoe het heet. Katy: Lotte heeft cerebrale parese (CP). Ze is negen weken te vroeg geboren waarbij ze waarschijnlijk een hersenbloedinkje heeft gehad. Dat zal nooit meer goedkomen. Aan de rechterkant van haar lichaam heeft ze spierspasmen. In haar hand valt het reuze mee en kan ze eigenlijk alles. Maar met haar ene been gaat ze op haar tenen lopen. Zonder spalk ga je scheefgroeien, omdat spieren niet genoeg oprekken. En daardoor zou ze dan weer pijn in haar heupen of knieën kunnen krijgen.

Vind jij jezelf anders dan andere kinderen, Lotte?

Ja. Ze denken vaak dat ik een gebroken been heb. En dan weet ik niet wat ik moet zeggen. Ik wil ook liever 'gewoon' zijn. Niels: Zo kwamen we er ook op om contact met jou op te nemen, zodat het meteen duidelijk is wat Lotte heeft. Niet iedereen

durft het te vragen, maar we vinden het prettig als mensen dat toch zouden doen. Katy: Lotte heeft een spalk, andere kinderen dragen een bril of een beugel, terwijl ze die misschien liever ook niet willen. Ik merk op het schoolplein wel dat kinderen vragen stellen en dat ouders dan graag meeluisteren. Wat ook prima is. Drie maanden per jaar krijgt ze bij Reade in Amsterdam intensieve therapie om trappen te leren lopen, te springen en te rennen of een handstand te kunnen maken. Gelukkig is het bij Lotte dus heel beperkt. Op school doet ze het verder heel goed. Ze is zelfs heel slim. Ook knippen en schrijven gaat met die hand heel goed. Voor onszelf is het geen probleem dat ze een beperking heeft. Momenteel heeft ze een driewieler en een gewoon fietsje zonder trappers om al aan het gevoel van fietsen te wennen. Bij haar duurt het gewoon wat langer voordat ze op een gewone fiets kan fietsen.

Hebben jullie hobby's?

Lotte: Ik ben nu twee keer naar paardrijden geweest (bij de Blijde Ruiters). Op Fredje ging ik meteen al in draf. Dieren vind ik heel leuk. En vissen met papa. Niels: Vissen dus ook, voornamelijk langs het Noordzeekanaal of op de Noordzee. Zeebaars of een scharretje neem ik mee naar huis om op te eten. Ik heb een eigen bootje. Vaak ga ik alleen, maar ook met een vismaat, mijn vader, schoonvader of mijn broer. Katy: Ik heb in Heemskerk een IJslandse verzorgpony. Dat wilde

ik mijn hele leven al en toen ik veertig werd ben ik dat gewoon gaan doen. En tuinieren en klusjes doen in huis vind ik ook erg leuk.

Hoelang wonen hier en waar komen jullie vandaan?

Wij wonen hier sinds 2012. Niels: Ik kom van Oud-Rooswijk. Katy: Mijn ouders zijn nogal van het verhuizen. Ik heb in de Zaanstreek op diverse plekken gewoond. Dit huis heeft een tijdje te koop gestaan en we vonden het meteen een leuk rustig straatje, met een slootje voor de deur. Het is een buurtje waar iedereen elkaar kent. Wij willen hier zeker niet weg. Niels: En je hebt een winkel en de school dichtbij. Katy: En voor Lotte kinderen van school waar ze mee speelt.

Wat vinden jullie belangrijk in het leven?

Niels: Dat je dingen doet die je leuk vindt en daar plezier aan hebt. En dat je leuk werk hebt. Anders moet je wat anders gaan zoeken. Katy: Pluk de dag. Maak er elke dag wat moois van. En dat je altijd voor de natuur je best blijft doen. We proberen daar in deze plastic maatschappij zo goed mogelijk ons best voor te doen. Lotte: We gingen een keer ergens met zo'n grijpstok afval verzamelen. Katy: We scheidten ons eigen afval en vinden tweedehands kleding ook geen probleem. We zijn geen verspillers.

Marijke van der Pol